Stenogrammid

XIII Riigikogu, I Istungjärk, infotund

Kolmapäev, 03.06.2015, 13:00

Toimetatud

13:00 Infotund
1. 13:01 Eesti Vabariigi julgeolek
2. 13:09 Sisserändepoliitika võimalused Eesti seaduste taustal
3. 13:15 Sotsiaalmaksu vähendamine
4. 13:23 Tallinna Naiste Kriisikodu rahastamine
5. 13:27 Pagulaste ja sisserändajate sotsiaalkaitse
6. 13:33 Politsei- ja Piirivalveameti rahastamine
7. 13:41 Eesti Vabariigi ja Venemaa Föderatsiooni kontrolljoone raadamine
8. 13:47 Puudega inimeste ebavõrdne kohtlemine
9. 13:51 Töövõimereform
10. 13:58 Immigratsiooniga seotud kohustused omavalitsustes

13:00 Infotund

14:58 Esimees Eiki Nestor

Austatud Riigikogu, tere päevast! Infotund. Kohaloleku kontroll, palun!

Kohaloleku kontroll

Infotunni kohaloleku kontroll õnnestus edukalt sooritada 44-l Riigikogu liikmel, sooritamata jäi see 57 liikmel.

Infotunnis osalevad täna kaitseminister Sven Mikser peaministri ülesannetes, siseminister Hanno Pevkur ja sotsiaalkaitseminister Margus Tsahkna. Eile avaldas soovi täna küsimust esitada 13 Riigikogu liiget. Tulenevalt sellest annan küsijale võimaluse esitada üks lisaküsimus ja ühe lisaküsimuse saab esitada ka saalist.

---

1. 13:01 Eesti Vabariigi julgeolek

14:58 Esimees Eiki Nestor

Esimene küsija on Riigikogu liige Henn Põlluaas. Küsimus on kaitseminister Sven Mikserile. Henn Põlluaas jõudis kohale. Palun küsimus esitada!

14:58 Henn Põlluaas

Jah, aitäh, lugupeetud juhataja! Lugupeetud minister! Teatavasti ei täida Venemaa endale rahvusvaheliselt võetud kohustusi ning rikub peaaegu kõiki rahvusvahelisi lepinguid ja konventsioone, aga sellest hoolimata tahab Eesti ratifitseerida uue, Eestile mittevajaliku, kahjuliku ja loovutusliku Eesti ja Venemaa piirilepingu, sest väidetavalt tugevdavat uus piirileping meie julgeolekut. Kas te selgitaksite, kuidas Ukraina ja Venemaa vahel sõlmitud lepingud takistasid Venemaa agressiooni ja Krimmi okupeerimist? Läti on juba sõlminud Venemaaga uue piirilepingu. Kas Läti suhted Venemaaga seetõttu paranesid ja on paremad kui meil? Palun konkreetseid fakte ja näiteid selle kohta, mille poolest on Läti riiklik julgeolek praeguses geopoliitilises ...

14:58 Esimees Eiki Nestor

Küsimuse esitamise aeg on läbi.

14:58 Henn Põlluaas
... olukorras paremini tagatud ja tugevam kui Eesti julgeolek!

14:58 Esimees Eiki Nestor
Head kolleegid, palun ühe minutiga hakkama saada! Pingutage natukene!

14:58 Kaitseminister Sven Mikser
Aitäh! Austatud küsija! Eesti on kindlasti selline riik, kes austab rahvusvahelist õigust ja austab ka kõiki kahepoolselt sõlmitud kokkuleppeid. On tõsi, et maailmas leiab ka praegu aset sõdu ja agressioone. Iga selline agressiooniakt, mille üks riik paneb toime teise suveräänse riigi vastu, rikub kindlasti rohkem kui ühte rahvusvahelise õiguse printsiipi ja enamasti rikub ka mitmeid varem sõlmitud kokkuleppeid. Kuid see ei tähenda minu hinnangul küll seda, et me peaksime loobuma sõlmimast rahvusvahelisi kokkuleppeid, olgu kahe- või mitmepoolseid. Konkreetselt Eesti Vabariigi ja Venemaa Föderatsiooni vahelise piirilepingu võimaliku tulevase ratifitseerimise suhtes olen veendunud – nii nagu oli ka enamik eelmise Riigikogu koosseisu liikmetest –, et kahepoolselt kokkulepitud riigipiiri olemasolu ei halvenda kuidagi Eesti Vabariigi julgeolekut, pigemini loob see eeldused julgeoleku senisest paremaks kaitsmiseks. Loomulikult, piirilepingu ratifitseerimine on kahepoolne protsess. Parlamendi eelmine koosseis otsustas liikuda Vene poolega n-ö ajaliselt paralleelselt. Me teame, et eelmise Riigikogu tööaeg ammendus enne, kui Vene pool ratifitseerimisprotsessiga meile järele jõudis. See tähendab, et Riigikogu see koosseis peab piirilepingu ratifitseerimise seaduse menetlemist alustama taas algusest.

14:58 Esimees Eiki Nestor
Henn Põlluaas, palun!

14:58 Henn Põlluaas
Aitäh! Läti on piirilepingu juba sõlminud. Ma küsisin, mis aspektides ja mismoodi on Läti julgeolek paremini tagatud kui Eesti julgeolek. Palun tuua võrdluseks näiteid ja konkreetseid argumente!

14:58 Kaitseminister Sven Mikser
Aitäh! Ma arvan, et see küsimus on tugevasti lihtsustatud. Riigi julgeolek sõltub väga paljudest teguritest. Kindlasti on üks neist ka naaberriikidega kokkulepitud piiri olemasolu, eriti juhul, kui poliitilised suhted konkreetse naaberriigiga ei ole teab kui pilvitud. Samal ajal sõltub riigi julgeolek loomulikult ka sellest, kui palju see riik ise oma riigikaitsesse investeerib, kui palju ja mil viisil ta investeerib näiteks oma n-ö füüsilise, looduses kulgeva piiri turvalisusesse ja kaitstusse. Nii et riigi julgeolek ja kodanike tunnetatud julgeolek sõltub väga paljudest aspektidest. Kindlasti ei saa öelda, et ratifitseeritud piirilepingu olemasolu Lätit rahvusvahelises suhtluses kuidagi pärsiks, olgu siis kahepoolses suhtluses Venemaaga või muus rahvusvahelises suhtluses. Samal ajal on selge, et piirilepingu olemasolu ja selle lepingu ratifitseerimine ei kõrvalda kindlasti kõiki erimeelsusi Eesti Vabariigi ja Venemaa Föderatsiooni vahel, nii nagu piirileping ei kõrvaldanud erimeelsusi väga paljudes poliitilistes küsimustes Läti Vabariigi ja Venemaa Föderatsiooni vahel.

14:58 Esimees Eiki Nestor
Heimar Lenk, palun!

14:58 Heimar Lenk
Aitäh! Lugupeetud esineja! Ma saan aru, et piirilepingu allakirjutamine võib tulla meil üleöö, see oleneb vaid sellest, millal Venemaa kavatseb meile märku anda ja meid allakirjutamisele kutsuda. Minul kui Kagu-Eestist valitud rahvasaadikul on küsimus. Milline on teie sõnum setudele? Nemad on aastaid võidelnud selle eest, et osa Setumaast, mis jääb Venemaa territooriumile, tuleks ikkagi Eesti n-ö piirikontrolli alale, Eestimaale. Praegu paistab, et see küsimus on maha maetud, setude küsimusega keegi enam ei tegele ja piirilepingu võib suvalisel hetkel alla kirjutada. Mida te ütlete siit saalist täna setudele, kes on aastaid võidelnud oma iidsete maade tagasisaamise eest?

14:58 Kaitseminister Sven Mikser
Aitäh! Kõigepealt vastus teie esimesele küsimusele. Kindlasti ei toimu piirileppe ratifitseerimine üleöö. Pärast seda, kui piirilepe oli parafeeritud täitevvõimu tasemel, anti ta ratifitseerimisseadusega Riigikogule menetleda. Riigikogu eelmise koosseisu ajal läbis see seaduseelnõu esimese lugemise ja langes seejärel Riigikogu tööaja lõppemise tõttu menetlusest välja. Eelmine Riigikogu ei läinud ratifitseerimisprotsessiga lõpuni just nimelt põhjusel, et Venemaa ei olnud oma protseduuridega liikunud samas tempos. Ma eeldan – kuigi ma ei saa siin täna kaugeltki ju Riigikogu nimel kõnelda –, et ka praegune Riigikogu koosseis võiks järgida umbes sedasama põhimõtet.
Mis puudutab territoriaalseid pretensioone, siis piirileppe ratifitseerimisega mõlemad pooled kindlasti tunnustavad piirijoone kulgemist, nii nagu ta on kokku lepitud. Aga tegelikult on Eesti Vabariik väljendanud territoriaalsete pretensioonide puudumist Venemaa Föderatsiooni vastu ka mitmel puhul varem, sõltumata sellest, et piirilepingut meil kahepoolsena ratifitseeritud veel ei ole.

14:58 Esimees Eiki Nestor
Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

---

2. 13:09 Sisserändepoliitika võimalused Eesti seaduste taustal

14:58 Esimees Eiki Nestor
Järgmine küsimus on siseminister Hanno Pevkurile ja küsija on Külliki Kübarsepp. Palun!

14:58 Külliki Kübarsepp
Aitäh! Hea minister! Euroopa Liit on, võiks öelda, väikeses segaduses rändeproblemaatika lahendamisel ja Euroopa Komisjon on Eestile päris kõrged nõudmised seadnud. Mul ongi selline küsimus: kas ja millised Euroopa Liidu aktid, sh aluslepingud, ütlevad, et liikmesriikidele komisjoni seatud rändekvoodid on kohustuslikud? Ehk lihtsustatult: kas rändekvoodi täitmine on õiguslikult kohustuslik ja kui on, siis mille alusel?

14:58 Siseminister Hanno Pevkur
Aitäh küsimuse eest! Loomulikult, selleks et Euroopa Komisjon saaks tulla välja sellise ettepanekuga, peavad nad vaatama ka selle õiguslikku alust. Õiguslikust alusest rääkides tuleb omakorda vaadata, et meil on laual kaks Euroopa Komisjoni ettepanekut. Esimene ettepanek puudutab ümberasustamist ehk komisjoni sõnastuses *resettlement*'i ja teine ettepanek ümberpaigutamist ehk *relocation*'it. *Resettlement* ehk ümberasustamine hõlmab kolmandatest riikidest Euroopa Liitu komisjoni ettepaneku kohaselt ümberasustatavaid inimesi. Selle õigusliku baasi koha pealt on kindlasti küsitavusi päris palju. Ka komisjon ise teab seda väga selgelt. Debatt selle üle, milline õiguslik alus oleks sobiv, lähinädalatel kindlasti jätkub. Aga siin ei ole ka liikmesriikidel selget ühtset meelt. Eesti on seda meelt, et kohustuslikus korras ümberasustamise põhimõtteid järgida ei saa ehk ümberasustamine saaks toimuda ainult vabatahtlikkuse alusel, kokkuleppel ÜRO pagulasorganisatsiooniga. Ümberpaigutamise ehk *relocation*'i puhul on Euroopa Komisjon väga selgelt viidanud Euroopa Liidu toimimise leppe artikli 78 punktile 3: "Kui ühes või mitmes liikmesriigis tekib kolmandate riikide kodanike ootamatu sissevoolu tõttu hädaolukord, võib nõukogu võtta komisjoni ettepaneku põhjal vastu ajutisi meetmeid asjaomase liikmesriigi või asjaomaste liikmesriikide toetamiseks. Nõukogu teeb otsuse pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga." Elik see on kaasotsustus Euroopa Parlamendiga. Selle sätte lahtimõtestamine tähendab, et Euroopa Ülemkogu peab heaks kiitma selle ettepaneku, mille komisjon on teinud.

14:58 Esimees Eiki Nestor
Aitäh! Külliki Kübarsepp, palun!

14:58 Külliki Kübarsepp
Aitäh! Mille alusel Eesti Vabariigi valitsus läheb n-ö oma argumente üles ehitama? Kas ja millised on Riigikogu võimalused otsustamises kaasa rääkida?

14:58 Siseminister Hanno Pevkur
Aitäh! Eesti kujundab oma seisukoha, lähtudes eelkõige Euroopa Komisjoni ettepanekust. Loomulikult arvestame me ka õiguslikku baasi, nii Euroopa Liidu õigust kui ka meie riigisisest õigust. Mis puudutab arvamuse kujundamist, siis minul on debatid fraktsioonidega juba käimas. Täna olin sotsiaaldemokraatide kutsel nende fraktsioonis ja lähen ka Reformierakonna fraktsiooni sellest rääkima. Kui teised fraktsioonid soovivad minuga seda teemat pikemalt arutada, siis mina olen selleks avatud. Meie kaasotsustusprotsess Euroopa Liidu asjades näeb ette, et kui Vabariigi Valitsus kujundab seisukoha, siis sellega tullakse Euroopa Liidu asjade komisjoni. Euroopa Liidu asjade komisjon praeguse info kohaselt, niipalju kui minule on teada, arutab Vabariigi Valitsuse seisukohta 12. juunil ehk järgmisel reedel.

14:58 Esimees Eiki Nestor
Siret Kotka, palun!

14:58 Siret Kotka
Aitäh, hea juhataja! Austatud minister! Väike-Maarja vallas asuva Vao küla näite põhjal võime järeldada, et seni on keskvalitsus lähtunud põhimõttest, et pagulased pannakse Eestis elama pigem ühte külla või asumisse. Kui nüüd Eesti peab vastu võtma üle tuhande pagulase, kuidas te siis kavatsete edasi minna? Kas kõik need inimesed jaotatakse üle Eesti mingitesse küladesse või jagatakse nad üksikult üle Eesti laiali?

14:58 Siseminister Hanno Pevkur
Aitäh küsimuse eest! See on sisu poole pealt tõesti üks olulisemaid küsimusi. Enne tahaksime loomulikult Euroopa Komisjoniga nende ettepaneku läbi vaielda. Meil on seal murekohti, mis puudutavad kvoodi või rändevõtme arvutamise metoodikat. Kui tulla konkreetselt teie küsimuse juurde, siis väga palju sõltub sellest, kuidas lepitakse Euroopa Komisjoniga kokku nende inimeste hindamine ehk n-ö menetlus, kas nad saavad Eesti riiki tulla või mitte. Rääkides ümberpaigutamisest, on nii, et kui see menetlus toimub Itaalias ja Kreekas, siis pärast seda, kui need inimesed Eestisse saabuvad – sõltumata sellest, kas neid on üks või tuhat –, ei ole neil vajadust vastuvõtukeskusesse elama asuda. Ehk n-ö Vao küla muret ei ole, vaid siis on riigi, eelkõige Sotsiaalministeeriumi ülesanne omavalitsustega läbi rääkida. Loomulikult peavad omavalitsused olema valmis selleks, et mõned põgenikud võiksid elama asuda eri omavalitsustesse üle Eesti. Nii nagu see protsess ka praegu käib, aga lihtsalt selle erinevusega, et praeguse protsessi korral liiguvad inimesed Vao külast kuskile mujale elama. Viimatine näide üsna hiljutisest praktikast oli see, kui üks Ukraina perekond läks Rannu valda elama. Nii et selles mõttes on oluline koostöö omavalitsustega ja kokkulepe nendega. Minu arusaam on see, et mis iganes on see pagulaste arv ja milline iganes on Vahemere kriisi lahendus, lähevad praegu need inimesed Vao külast teistesse Eesti omavalitsustesse ikkagi koostöös nende omavalitsustega.

14:58 Esimees Eiki Nestor
Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

---

3. 13:15 Sotsiaalmaksu vähendamine

14:58 Esimees Eiki Nestor
Järgmine küsimus on kaitseministrile peaministri ülesannetes Sven Mikserile. Kadri Simson, palun!

14:58 Kadri Simson
Tänan! Lugupeetud Sven Mikser, te olete täna siin meie ees peaministri ülesannetes. Seetõttu ma küsingi täna Riigikogus arutlusele tuleva kobarseaduse eelnõu kohta, mis ka teie heakskiidul valitsusest Riigikokku läkitati. Kobarseadus on see seetõttu, et korraga tõstetakse mitmeid makse, aga ühte, sotsiaalmaksu, kavatsetakse ka alandada, nii et kahe aasta pärast on ravikindlustuse osa 13% asemel 12% brutopalgast. See tähendab ju märkimisväärset ravikindlustusvahendite vähenemist. Samas seaduses te lubate, et see vähenemine kompenseeritakse riigieelarve muude tulude arvel. Ma soovingi

teada, milliste tulude arvel ravikindlustusvahendite kompenseerimine toimub. Kas selleks kasutatakse näiteks kütuseaktsiisi tõstmist, kuigi see raha oma olemuselt peaks minema hoopis teede olukorra parandamise heaks?

14:58 Kaitseminister Sven Mikser
Aitäh! Tõepoolest, kui koalitsioonileppes kokkulepitu realiseerub, siis langeb sotsiaalmaks tänaselt 33%-lt protsendi võrra. Kui praegu kannab Maksu- ja Tolliamet 15 päeva pärast sotsiaalmaksu laekumist 13% sellest ravikindlustuse eelarvesse, siis tulevikus kantakse üle 12%, millele lisandub veel 1/12. Summaarselt tähendab see euro ja sendi pealt täpselt niisama suurt summat, kui samasuguse laekumise puhul oleks praegu. Mis puudutab eelarve muid tulusid, siis ei saa konkreetselt seda kompensatoorset osa siduda eelarve ühegi konkreetse tulureaga, nii nagu tegelikult lõviosa eelarve kuludest ei ole seotud konkreetse tulureaga ehk kindla maksu laekumisega. Nii et sellele küsimusele ei ole sellest aspektist kahjuks võimalik vastata.

14:58 Esimees Eiki Nestor
Kadri Simson, palun!

14:58 Kadri Simson
Aitäh! Lugupeetud Sven Mikser! Nende maksutõusudega on näiteks peaminister selgelt vahele jäänud. Enne valimisi ta valetas, kui eitas soovi aktsiise tõsta. Aga siin on veel üks probleem. Enne valimisi, 17. veebruaril toimus Põhja-Eesti Regionaalhaiglas suur valimiseelne debatt tervishoiu teemadel. Koalitsiooni esindasid seal Urmas Kruuse, Eiki Nestor ja IRL-ist Tiit Meren. Kõik kolm lubasid seal, et tervishoiukulutused tuleb tõsta 7%-le SKT-st. Kas te oskate seletada, kuidas seda valimiste eel antud lubadust nüüd täidetakse, kui sotsiaalmaksu hoopis vähendatakse?

14:58 Kaitseminister Sven Mikser
Aitäh! Sotsiaalmaksu tõepoolest vähendatakse. Me teame, et OECD soovitustes Eestile sisaldub muu hulgas ettepanek vähendada tööjõumakse. Tõsi, OECD soovitus keskendub esmajoones väiksemat tulu teenivate inimeste tööjõumaksude vähendamisele. Tinglikult võib öelda, et selles suunas liigub koalitsioonilepingu 2. punkt, mis käsitleb tulumaksuvaba miinimumi suurendamist. Aga konkreetsest valimiseelsest debatist kahjuks osa võtmata ei oska ma kommenteerida, mida täpselt keegi seal lubas ja kas neil lubadustel on määratud täituda. Küll võin öelda, et koalitsioonileppe koostamise juures olin ma vahetult. Seetõttu võin kinnitada, et vaatamata sotsiaalmaksu määra langetamisele lepiti üheselt kokku, et sotsiaaleelarve, ei pensionikindlustuse ega ravikindlustuse eelarve, ei tohi selle maksulangetuse tõttu väheneda. Seetõttu kompenseeritakse just nimelt ka maksulangetamisest tulenev ravikindlustuse eelarve vähenemine täies mahus. Nii et võin kindlasti kinnitada, et kuuldustel, nagu väheneks sotsiaalmaksu langetamise korral ravikindlustuse eelarve, ei ole mingisugust alust. Minu tagasihoidlik palve või soovitus ka teile on selliseid kuuldusi mitte levitada.

14:58 Esimees Eiki Nestor
Marika Tuus-Laul, palun!

14:58 Marika Tuus-Laul
Aitäh! Austatud härra Mikser! Mind ka ikkagi hirmutab sotsiaalmaksu langetamine. Viimane inimarengu aruanne tõi väga tõsiselt välja probleemi, et suur osa Eesti inimesi on sotsiaalses lõksus. Me võtame tervishoiust raha ära ja see protsent jääb väiksemaks, me aga teame, et tervishoid on juba praegu alarahastatud, sinna tuleks tegelikult raha juurde panna. Isegi, kui te ütlete, et summa jääb samaks ja te kompenseerite puudu jääva osa, siis seda on ikkagi vähe, sest arstijärjekorrad on pikad ning arstiabi kättesaadavus jätab kõvasti soovida. Miks me peaksime uskuma, et see puudu jääv summa kompenseeritakse? Enne valimisi te lubasite seda, seda ja seda, aga ei öelnud, kust te raha võtate. Pärast tulid aktsiisitõusud. Te ütlete praegu, et see raha tuleb, aga te ei ütle, kust see tuleb. Öelge välja. Me teame, et majandusprognoosid on ju kehvemaks läinud. Kust see raha tuleb? Eesti inimene tahab seda teada, me ei usu enam ühtegi sõna.

14:58 Esimees Eiki Nestor
Aitäh! Küsimus on vist küsitud, aeg sai ka täis.

14:58 Kaitseminister Sven Mikser
Aitäh! Te hakkate täna menetlema sedasama seaduste paketti, millele juba viitas eelmine küsija Kadri Simson. Seal te võite näha ka täiendavaid tuluallikaid, mida valitsuskoalitsioon on ette näinud, selleks et finantseerida nii neid kulutusi, mis koalitsioonileppest tulenevalt riigieelarvesse juurde tulevad, kui ka neid tulude vähenemisi, mis tulenevad just näiteks tulumaksuvaba miinimumi suurendamisest või ka sotsiaalmaksu langetamisest. Tegelikult te ju kõiki neid täiendavaid tulusid teate, alates alkoholi- ja tubakaaktsiisi varem kavandatust kiiremast tõstmisest ja lõpetades näiteks kütuseaktsiisi tõstmisega. Samas, nagu ma juba Kadri Simsonile vastates ütlesin, ei ole need üksikud kuluread ja tuluread üldjuhul omavahel seotud. See tähendab, et ei ole võimalik öelda, et lapsetoetused tõusevad näiteks tubakaaktsiisi tõusu tõttu või riiklik elatisabi fond luuakse näiteks alkoholiaktsiisi varem kavandatust kiirema tõusu abil. Seetõttu tuleb nii tuluridu kui ka kuluridu vaadata summaarselt. Aga minu arvates ei ole mõistlik ega vastutustundlik õhutada hirmu selle ees, justkui selle muudatuse tõttu väheneks ravikindlustuse eelarve.

14:58 Esimees Eiki Nestor
Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

---

4. 13:23 Tallinna Naiste Kriisikodu rahastamine

14:58 Esimees Eiki Nestor
Järgmine küsimus on sotsiaalkaitseminister Margus Tsahknale. Martin Helme, palun!

14:58 Martin Helme
Tänan, härra spiiker! Härra minister! Minul on küsimus naiste kriisiabikeskuste toetamise kohta. Teatavasti toimib igas Eesti maakonnas üks selline ja mõnel pool isegi rohkem kui üks. Nad kõik tegutsevad mittetulundusühingu või kolmanda sektori vormis ja saavad riigilt rahastust. Varem said nad raha Hasartmängumaksu Nõukogust, aga nüüd nad saavad seda otse ministeeriumi otsusega. Ma saan küll aru, et see oli teie eelkäija otsus, aga 2015. aastal on rahastamine olnud äärmiselt kummaline. Nimelt taotles Tallinna Naiste Kriisikodu 81 000 eurot, sai 40 000, mida on vähem kui nii mõneski teises keskuses, näiteks Võrus anti keskusele 45 000 eurot. Samas käivad peaaegu pooled kõikidest n-ö teenindatud naistest just Tallinna Naiste Kriisikodus. Miks rahastatakse proportsionaalselt kõige rohkem inimesi teenindavat keskust kõige väiksema rahaga ja kas te kavatsete seda süsteemi muuta?

14:58 Sotsiaalkaitseminister Margus Tsahkna
Aitäh! Esiteks on mul hea meel, et juba kaks aastat on naiste kriisikeskusi rahastatud just nimelt riigieelarvest, riigieelarveliste eraldiste abil, enam ei ole projektipõhist rahastamist. 2014. aastal oli see summa 430 000 eurot ja 2015. aastal on see summa 500 000 eurot, millele lisandub Norra finantsmehhanismi programmist 200 000 eurot. Mis puudutab konkreetset juhtumit, siis need otsused on tõesti langetatud varem. Ministeerium on nende vahendite jaotamisel lähtunud sellest, et naiste kriisikeskuste töö ja nende teenuste osutamine oleks võimalik tagada üle Eesti igal pool, kuna tegu on väga olulise teemaga, mis meie inimesi puudutab. Konkreetselt oli Tallinna Naiste Kriisikodu taotlus 2015. aasta eelarvest 81 766 eurot ja neile eraldati 40 000 eurot, samas lisandub Norra finantsmehhanismi programmist psühholoogiliseks ja juriidiliseks nõustamiseks 13 682 eurot. See on see riigipoolne rahastamine. Tallinnas on ka veel teine teenusepakkuja, MTÜ Enne ja Pärast Sündi, mis on saanud riigieelarvest 17 000 eurot. See teeb sellele piirkonnale kokku 57 000 eurot. Kui me vaatame konkreetse keskuse tegevust, siis Tallinn korraldas 2014. aastal kaheaastaste lepingute hanke, aga näiteks seesama naiste kriisikodu selles hankes ei osalenud, kuigi tal oleks olnud võimalik ka sealt lisavahendeid saada. Lõppkokkuvõttes tahan ma öelda, et eriti tähtis on, kui me tagame üle Eesti regionaalselt kõikides piirkondades naistele vajaliku abi kättesaadavuse ja need vahendid, mis ...

14:58 Esimees Eiki Nestor
Aitäh, härra minister! Vastuse aeg on läbi. Martin Helme, palun!

14:58 Martin Helme
Aga ma ikkagi palun vastust küsimusele! Kui ühes keskuses teenindatakse peaaegu pooli kõikidest Eesti naiste kriisikeskustesse pöörduvatest inimestest, siis ei saa neil olla niisama vähe kulusid, kui on näiteks Võrus või Viljandis. Millel see loogika põhineb ja kas te kavatsete seda muuta?

14:58 Sotsiaalkaitseminister Margus Tsahkna
Aitäh! Kindlasti võib üle vaadata, millise koormusega kriisikeskused tegutsevad. Aga nagu ma ka väitsin, omavalitsused on andnud kriisikeskustele võimalusi lisarahastust taotleda. See konkreetne kriisikeskus Tallinna korraldatud raamhankel ei osalenud. Ka see võimalus on olemas, et omavalitsused ise panustavad. Tallinn on Eesti mõistes suur omavalitsus ja on olnud valmis panustama. Nii et ma annan nõu teha koostööd omavalitsustega.

14:58 Esimees Eiki Nestor
Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

---

5. 13:27 Pagulaste ja sisserändajate sotsiaalkaitse

14:58 Esimees Eiki Nestor
Järgmine küsimus on sotsiaalkaitseminister Margus Tsahknale. Krista Aru, palun!

14:58 Krista Aru
Aitäh, härra juhataja! Lugupeetud minister! Eestisse on juba jõudnud pagulasi, põgenikke, ja ilmselt jõuab neid siia veelgi. Kõik need inimesed on pärit teisest kultuuriruumist, nad vajavad abi igapäevase elu korraldamisel, hariduse saamisel jne. Milliseks te hindate Eesti sotsiaalsüsteemi võimet neile inimestele selliseid tugiteenuseid pakkuda? Kas millestki on puudus ja millest meil kõige rohkem puudus on?

14:58 Sotsiaalkaitseminister Margus Tsahkna
Aitäh! Küsimus on väga oluline, aga ma vastuse alguses rõhutan üle arvamuse, mis on olnud ka valitsusel, et me peame kõigepealt selgelt väljendama oma seisukohta, et Eesti riik peab saama ise vabatahtlikult otsustada, kui palju pagulasi siia tuleb ja kes need on. Kui me räägime reaalsest vastuvõtuvõimest, siis nende pagulaste eest, keda me vastu võtame, me peame suutma ka hoolitseda. Need ülesanded on seaduses väga selgelt paika pandud. Me peame vähemalt kahe aasta jooksul tagama neile eluaseme olemasolu ja kompenseerima eluasemekulud. Me peame tagama neile keeleõppe, mis on väga tähtis integreerumise mõttes. Kuni nad veel keelt ei oska, tuleb tagada tõlketeenused. Kõigile nendele inimestele kehtib ka õigus saada Eesti sotsiaalsüsteemi tugiteenuseid. See valmisolek, mis meil on, ei ole kindlasti päevapealt nende kvootide ja plaanide raames, mis on Eestile ettepanekuna esitatud. Pigem me hindame oma vastuvõtuvõimet kümnetes inimestes. Aga veel tähtsam küsimus on see, kas Eesti ühiskond on valmis võtma vastu nii suurel hulgal pagulasi. Siin ma hindan väga tähtsaks just nimelt seda poolt, et see otsus peab olema Eesti riigil ja rahval läbi arutatud. See otsus peab olema vabatahtlik, sest ka ajaloost me näeme, et kõik otsused, mis meile peale on surutud, on tekitanud kohe väga tõsist vastuseisu. Siin ei ole küsimus enam meie sotsiaalsüsteemi võimekuses.

14:58 Esimees Eiki Nestor
Krista Aru, palun!

14:58 Krista Aru

Aitäh! Euroopa Liit on pakkunud praegu 6000 eurot ühe ümberpaigutatava isiku kohta. Kuidas te hindate selle summa suurust ja milliseid teenuseid oleks võimalik selle eest pakkuda? Kas oleks võimalik, et see summa üle vaadataks?

14:58 Sotsiaalkaitseminister Margus Tsahkna
Aitäh, hea küsija! Tegu on Eesti riigile kaugemas perspektiivis strateegilise otsusega. Ma ei hakkaks siin arutama, kui palju midagi lühiajaliselt maksaks. Me peame vaatama teiste riikide kogemusi ja Eesti riigi omapära just nimelt pagulaste ühiskonda sulandumise teemal. Tuleb mõelda, mis saab kaugemas perspektiivis, tulevikus. Meil on omapära, mis tähendab, et meil on teist keelt kõnelevate inimeste osakaal oluliselt suurem kui mõnes teises Euroopa riigis. Me peame vaatama seda just nimelt ühiskondlikult positsioonilt, kuidas me kaugemas perspektiivis saaksime vältida probleeme, mis on nii mõneski teises riigis ilmnenud nüüd, mitmete-mitmete aastate pärast peale konkreetsete immigratsiooniotsuste tegemist. Nii et ma ei annaks siin hinnangut. 6000 eurot on ajas väga väike summa, aga need tulemused, mis me saame nende suurte strateegiliste otsuste tulemusena, mida tahetakse Euroopas langetada, kestavad palju kauem. Pigem tuleb just seda poolt analüüsida.

14:58 Esimees Eiki Nestor
Jaak Madison.

14:58 Jaak Madison
Aitäh, lugupeetud spiiker! Austatud minister! Kindlasti ka teie konservatiivina mõistate, et neid otsuseid langetatakse faktipõhiselt ning lähtudes statistikast ja naaberriikide kogemustest, mitte emotsionaalselt. Ma võin teile peast öelda sellise statistika, et näiteks Kopenhaagenis on 84% kuritegudest pannud toime immigrandid. See on väga hirmutav statistika. Te ütlesite, et Eesti rahvas ei ole valmis võtma vastu suurel hulgal pagulasi. Küll aga paistab, nagu valitsus juba oleks valmis suure hurraaga vastu võtma kas just 1000 või siis näiliselt vabatahtlikkuse sildi all 300–400 pagulast. Mis te ütlete Eesti inimestele, üksikvanematele, kes peavad miinimumpalgast üleval mitut last, kes elavad sotsiaaltoetustest või töötu abirahast? Mis te ütlete neile, kes vaatavad seda luksuslikku elu, mis on praegu Vao külas 83 pagulasel?

14:58 Sotsiaalkaitseminister Margus Tsahkna
Aitäh! Ma ütlen kõigile Eesti inimestele seda, mida ma siin juba korra ütlesin. Valitsuse positsioon on täna väga selge: Eesti riik peab saama ise otsustada selle üle, keda ja kui palju Eesti rahvas ja Eesti riik pagulastena vastu võtavad. Nende pagulaste eest, kes on Eestisse tulnud ja kes siia veel tulevad, me peame hoolitsema, see on selge, samamoodi, nagu me hoolitseme omaenda inimeste eest. On selge, et Eesti riigi võimalused on oluliselt kitsamad ja kasinamad kui võimalused mujal riikides, aga küsimus on selles, et kui need on meie enda otsused, siis me peame neid otsuseid täitma. Kindlasti ei ole meie seisukoht see, et me pooldame otsustusmehhanismi, millega ilma meie vabatahtliku soovita tahetakse meile panna peale liiga suured kohustused. Kindlasti me seda otsust ei toeta. See ongi meie lähtepositsioon. Ma kutsun üles mitte inimesi hirmutama ja rääkima n-ö pooltõdesid selle kohta, mis on valitsuse plaan. Valitsus on selles küsimuses väga selgelt oma seisukoha välja öelnud: me ei toeta kohustuslikke kvoote.

14:58 Esimees Eiki Nestor
Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

---

6. 13:33 Politsei- ja Piirivalveameti rahastamine

14:58 Esimees Eiki Nestor
Järgmine küsimus on siseminister Hanno Pevkurile. Toomas Vitsut, palun!

14:58 Toomas Vitsut

Aitäh! Lugupeetud siseminister! Politsei- ja Piirivalveameti töötajate arv on viimase viie aastaga vähenenud 850 inimese võrra, maismaasõidukite arv 150 ühiku võrra ja kinnisvara on vähendatud ligikaudu 70 000 ruutmeetrit. Sellega on kokku hoitud 25,8 miljonit eurot. Struktuuri kokkutõmbamisel ja sisemiste ressursside arvel selle struktuuri efektiivsemaks muutmisel on omad piirid. Kuidas mõtlete järgmise aasta eelarves panustada Politsei- ja Piirivalveameti ees seisvate probleemide lahendamisse? On ju vaja näiteks lahendada piiri väljaehitamise küsimus ja on terve hulk muidki probleeme.

14:58 Siseminister Hanno Pevkur

Aitäh küsimuse eest! Andmed olid korrektsed, see on hea. Ma ei käsitleks seda kokkuhoiuna, vaid ma käsitleksin nii, et sisemiste ümberkorralduste ja muudatuste tõttu on õnnestunud politsei tööd ja eelkõige politseitöötajaid rohkem väärtustada ehk need inimesed, kes politseis töötavad, saavad nüüd suuremat palka. Aga tõsi on see – ma olen seda ka varem öelnud –, et ma ei näe enam väga ruumi Politsei- ja Piirivalveameti koosseisu vähendamiseks, kui me personalist räägime. Kinnisvara poole peal näen küll vähendamisruumi, seal näeb ka politsei ise seda ruumi. Ma arvan, et on mõistlik, kui me püüame olla optimaalse suurusega pindadel. Siin on muidugi takistuseks see, et uue pinna hankimiseks või olemasolevate pindade kordategemiseks on vaja lisavahendeid, aga neid väga palju ei ole. Oma kinnisvaraplaan meil on, püüame sellega edasi minna. Järgmisele aastale mõeldes on üks hea uudis, mida te kindlasti olete juba kuulnud. Nimelt, valitsus on otsustanud piiri väljaehitamisse panustada vähemalt 20 miljonit eurot. See on väga suur summa. Kõik teised summad sõltuvad eelkõige sellest, millised võimalused meil maksumaksjatena riigieelarvesse panustamisel on. Sellest hakkavad sõltuma nii palgatõus kui ka lisavahendid. Õnneks on meil võimalus kasutada ka väga palju Euroopa Liidu vahendeid. Näiteks plaanime – ma ei tea, kas me jõuame seda teha järgmisel aastal, võib-olla teeme seda ülejärgmisel aastal – osta Politsei- ja Piirivalveametile uus veesõiduk ehk korralik laev, samamoodi tahame osta ühte uut patrull-lennukit. Autopark läheb vahetusse nii piirivalvuritel kui ka politseinikel. Nii et tegevust on päris palju.

14:58 Esimees Eiki Nestor

Tarmo Tamm, palun!

14:58 Tarmo Tamm

Aitäh, juhataja! Lugupeetud minister! Enne valimisi – peale seda, kui piiril juhtus see intsident ja piirile hakati tähelepanu pöörama – olite väga bravuuri täis ja lubasite selle aasta juuniks piiririba puhtaks teha, puudest vähemalt. Nüüdseks on selgunud, et see ei ole õnnestunud. Kui rahalisi küsimusi käsitleti kas Riigikogus või meedias, siis te ütlesite, et see ei ole probleem, selle jaoks raha leitakse. Nüüd on selgunud, et kogu piiri ajakohane väljaehitamine läheb maksma *circa* 80 miljonit eurot. Millistest allikatest te püüate seda raha leida?

14:58 Siseminister Hanno Pevkur

Aitäh! Alustame piiri puhastamisest. See on toimunud kenasti graafikus. Siis, kui me selle tööga alustasime, rääkisime eelkõige riigile kuuluvatest maadest, kuna eraomanikega on vaja läbirääkimisi pidada. Riigile kuuluvatest maadest on praegu puhastatud 72 kilomeetrit ja freesitud juba 45 kilomeetrit. Puhastamata on eelkõige alad, kuhu selle aasta sooja talve tõttu ei olnud puhtlooduslike tingimuste tõttu võimalik tehnikaga peale minna, elik soised alad ja rabaalad. Aga mina usun RMK töö kvaliteeti ja kiirusesse. Need alad kindlasti saavad puhtaks. Mis puudutab piiri väljaehitamist, siis nagu ma ütlesin, 20 miljonit eurot on kokku lepitud. Samamoodi on valitsus põhimõtteliselt heaks kiitnud piiri väljaehitamise täies ulatuses. Kui vaadata Politsei- ja Piirivalveameti võimekust, siis võib-olla oleks meil järgmisel aastal olnud natuke rohkemgi võimekust neid töid teha, aga ka 20 miljonit eurot on väga suur summa, mis on vaja kenasti ja otstarbekalt ära kasutada. Järgmiste aastate jaoks raha eraldamist me nii nagu sel aastal samamoodi valitsuses arutame ja küllap me leiame vahendid, et Eesti riigi sajandaks sünnipäevaks oleks Eesti ja Venemaa vahel selline maismaa- ja veepiir, mis on valmimise hetkel kui ka mitte maailma parim, siis Euroopa Liidu parim.

14:58 Esimees Eiki Nestor

Toomas Vitsut, palun!

14:58 Toomas Vitsut
Aitäh! Ma siiski näen, et teil ei ole päris täpseid plaane, kuidas Politsei- ja Piirivalveametile lisaressurssi saada. Aga kuidas te vaatate sellele, kui praegu menetluses oleva kobarseaduse eelnõu menetlemise käigus sellesse kirjutada sisse lahja alkoholi aktsiisi tõus ja võrdsustada lahja alkoholi aktsiis kange alkoholi aktsiisiga? Sealt saakski selle vajaliku raha.

14:58 Siseminister Hanno Pevkur
Aitäh! See nüüd päris kohane küsimus ei olnud. Mul on olemas väga selge arusaam, milline on Politsei- ja Piirivalveameti eelarve seis sel aastal, milline see on järgmisel aastal ja millised on meie investeeringud. See arusaam on mul väga täpselt olemas. Aga tõsi on see, et seda, kui suur on järgmisel aastal palgatõusu number, me otsustame valitsuses ühiselt. Me oleme kokku leppinud, et teatud gruppidel (sisejulgeolek, tervishoid, kultuur ja haridus) me soovime palka tõsta natukene kiiremini kui teistes valdkondades. Täpne number selgub eelarve menetluse käigus.
Mis puudutab aktsiisiteemat, siis ma ütlen teile väga lühikese kommentaari, mida ka hea kolleeg Sven Mikser ühele eelmisele küsimusele vastates ütles: tulusid ja kulusid ei saa ühte patta panna ega ära sildistada. Kui riigieelarvesse laekuvad tulud, siis need on riigieelarve tulud, ja riigieelarve kulusid me vaatame ikkagi ühiselt. Selles mõttes me tulusilte riigieelarvele väga külge panna ei tahaks. Osa kulutusi tuleneb niikuinii seadusest, nagu te teate. Ravikindlustuse raha läheb ravikindlustusse, pensionikindlustuse raha pensionikassasse, teedesse läheb väga selgelt fikseeritud protsent. Muus osas püüame hoida valitsuse võimalikult suurt otsustusvabadust, kuigi seadusega kaetud kulusid tuleb loomulikult arvesse võtta.

14:58 Esimees Eiki Nestor
Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

---

7. 13:41 Eesti Vabariigi ja Venemaa Föderatsiooni kontrolljoone raadamine

14:58 Esimees Eiki Nestor
Ka järgmine küsimus on siseminister Hanno Pevkurile. Mart Helme, palun!

14:58 Mart Helme
Minu küsimus puudutab samuti piiri puhastamist. Me oleme selle kohta kuulnud siin mitmesuguseid arve, aga jääb siiski selgusetuks, õigemini, minister ei vastanud, kust täpselt see raha tuleb. 20 miljonit eurot on täiesti ilmselgelt liiga väike summa, et kogu selle tööga ühele poole saada. Küsimus on ka selles, kui kaugel on praegu läbirääkimised eramaaomanikega, et jõuda töödega lõpule, nagu on lubatud, Eesti Vabariigi sajandaks aastapäevaks.

14:58 Siseminister Hanno Pevkur
Aitäh! Alustame siis veel kord puhastamisest ja raadamisest. Mul on kaart kaasas, kui on soovi, siis ma pärast näitan kilomeetrite ja lõikude kaupa, millised kohad kuskil tehtud on. Siin ei ole mingit probleemi. Mis puudutab läbirääkimisi eramaaomanikega, siis on seis üsna hea. Loomulikult, Politsei- ja Piirivalveamet püüab saavutada maksimaalse tulemuse ja jõuda kõigi inimestega kokkuleppele, et me ei peaks minema sundvõõrandamise teed. Selle aasta eelarvesse on Politsei- ja Piirivalveametile eraldatud ka raha, et piiriäärsed maaribad vajaduse korral välja osta. Aga loomulikult eeldab see tervet hulka tegevusi, vajaduse korral näiteks katastri- ja kinnistupiiride muutmist. Need tegevused on Politsei- ja Piirivalveametis kõik töös. Ma ei ole kuulnud, et seal võiks olla mõni takistus. Rahast rääkides on nii nagu ikka riigi kuludega, et me vaatame üheskoos maksumaksja poole, tema annab riigieelarvesse vahendid ja me saame riigieelarvet koostades siis nende kasutamist otsustada. Nagu ma ütlesin, järgmiseks aastaks on ette nähtud 20 miljonit eurot, ülejärgmise aasta summa juurde tuleme kevadel, kui me teeme riigi eelarvestrateegiat aastaks 2017 ja sealt edasi. Nii et töö käib. Loodame, et kõik need otsused, mis valitsus on juba langetanud, kenasti peavad.

14:58 Esimees Eiki Nestor
Mart Helme, palun!

14:58 Mart Helme
Jah, mul on täpsustav infonälg, ütleme nii. Kas valitsus näeb mingisugust võimalust, et minna eramaadel piiripuhastustöödega edasi enne, kui vaidlused on juriidiliselt lõplikult lahendatud, et töö ei jääks seisma ega tekiks niisugused, kuidas ma ütlen, puhastamata augud või aknad, mida võivad kasutada need, kes, ütleme, tahavad neid kasutada?

14:58 Siseminister Hanno Pevkur
Aitäh! Me ei näe siin praegu probleemi. Nende üksikute maaomanike puhul, kes pole üldse nõusolekut andnud, võib loomulikult lõppkokkuvõttes tulla kõne alla sundvõõrandamine. Aga mujal me tõesti ei näe probleeme, sest ka riigipiiri seadus annab meile võimaluse kümne meetri ulatuses töid teha ja selles ulatuses me räägime selgelt riigipiiritsoonist. Nii et ma ei näe, et meil oleks praegu eraomanikega väga suuri probleeme. Eraomanikud on mõistvad. Ka nemad on huvitatud sellest, et Eesti riigipiir peaks ja oleks kenasti valvatud. Ma ei ole kuulnud Politsei- ja Piirivalveametilt ühtegi probleemikohta. Aga ma saan kindlasti täpsema ülevaate 15. juunil, kui ma piirile sõidan.

14:58 Esimees Eiki Nestor
Rein Ratas, palun!

14:58 Rein Ratas
Härra siseminister! Kui suure osa käsitletaval kontrolljoonel toimunud ja toimuva raadamise maksumusest katab sealt saadav puit? Olen rääkinud.

14:58 Siseminister Hanno Pevkur
Aitäh! Mul täpset arvu kaasas ei ole, aga üldine kokkulepe RMK-ga oli see, et nad saavad õiguse puhastatavalt alalt metsamaterjal kokku korjata ja see realiseerida. Seda materjali on väga erineval kujul, võsast kuni korraliku palkmetsani. Minu teada päris nullis RMK omadega ei ole, see lisakulu, mis neil on tekkinud, ei ole nii suur, et nad ei saaks oma töödega hakkama. RMK ise pakkus välja, et nad saavad materjali ja realiseerivad selle ning teevad saadud tulu eest need tööd ära. Laias laastus võib selle projekti lugeda õnnestunuks. Aga selge on, et mida keerukamad alad jäävad järele ehk mida soisemale alale minnakse, seda suuremaks muutub kulu ja seda väiksemaks tulu. Raba- ja sooaladelt saadav metsamaterjal ei ole kindlasti nii väärtuslik kui kuivadelt aladelt saadud palkmaterjal.

14:58 Esimees Eiki Nestor
Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

---

8. 13:47 Puudega inimeste ebavõrdne kohtlemine

14:58 Esimees Eiki Nestor
Järgmine küsimus on sotsiaalkaitseminister Margus Tsahknale. Monika Haukanõmm, ole hea!

14:58 Monika Haukanõmm
Tänan, härra juhataja! Lugupeetud minister! 2009. aastal jõustus võrdse kohtlemise seadus, mis peab inimesi kaitsma ebavõrdse kohtlemise ja diskrimineerimise eest. Selle seaduse §-s 2 on kirjas seaduse kohaldamisala. Sealt selgub, et see seadus on ise vägagi diskrimineeriv ja tegelikult on seal probleeme rohkem kui üks. Rahvuse, rassi või nahavärvuse alusel on diskrimineerimine keelatud peaaegu kõikides valdkondades: hariduses, töö saamisel, sotsiaalkaitses, avalike teenuste saamisel jne. Kuid puudega inimesed ja eakad on selle seaduse järgi kaitstud ehk neid pole lubatud diskrimineerida ainult töövaldkonnas ja kutsealale pääsemise tingimuste poolest. Ühesõnaga, selle seaduse kohaselt võib

puudega inimesi ebavõrdselt kohelda. Diskrimineerivale olukorrale, mis sellest seadusest tuleneb, on juhtinud tähelepanu ametlikud huvirühmad ja paljud teised. Mida teie arvate sellest olukorrast, kui üks seadus eelistab üht sihtgruppi teisele?

14:58 Sotsiaalkaitseminister Margus Tsahkna
Aitäh, lugupeetud küsija! See on väga asjakohane küsimus. Vastus on see, et Sotsiaalministeeriumil on kavas muuta võrdse kohtlemise seadust nii, et ühtlustada selle kohaldamisala, olenemata diskrimineerimistunnustest. See ongi täpselt see, millest te räägite. Me laiendame kohaldamisala nii, et see seadus kehtiks ka puudega inimeste kohta, vaatamata konkreetsele valdkonnale. See on asja üks pool. Teiseks anname võrdõigusvolinikule just nimelt võrdse kohtlemise seadust rakendades rolli kindlustada puudega inimeste diskrimineerimise vältimise järelevalve. Institutsioonina saab ta sellise positsiooni, et tagada puudega inimeste õiguste rakendamine. See on seotud ka puuetega inimeste rahvusvahelise konventsiooni rakendamisega. See konventsioon ratifitseeriti 2012. aastal siinsamas saalis. Nii et teie mure on põhjendatud, aga ministeeriumis on vastavad seadused ettevalmistamisel.

14:58 Esimees Eiki Nestor
Monika Haukanõmm, palun!

14:58 Monika Haukanõmm
Ma sain aru, et teil on olemas valmisolek seda seadust muutma hakata. Seda on aastaid püütud teha. Võrdse kohtlemise teema ilmselgelt ei ole olnud poliitiline eelistus. Kas teie arvates me võiksime sellega lähemal ajal jõuda niikaugele, et see eelnõu jõuaks meie laudadele?

14:58 Sotsiaalkaitseminister Margus Tsahkna
Jaa, hea küsija, te saite minust õigesti aru, see seadusmuudatus on ministeeriumis ettevalmistamisel. Kui ta läbib valitsuse menetluse, siis ta jõuab kindlasti ka siia saali. Seal on arvestatud just nimelt neid aluseid, et tagada puudega inimeste õiguste rakendamise järelevalve ning nende võrdne kohtlemine ja anda reaalne järelevalvaja roll võrdõigusvolinikule. See eelnõu on teie käes loodetavasti lähiajal.

14:58 Esimees Eiki Nestor
Helmen Kütt, palun!

14:58 Helmen Kütt
Tänan, austatud spiiker! Hea minister! 2004. aastal alustati väga selgelt puudespetsiifiliste teenuste analüüsi, et vaadata, milliseid teenuseid on vaja ka töövõimereformi korral. Mina tahan küsida kirjutustõlkide ja kirjeldustõlkide, eelkõige just kirjutustõlkide kohta. Siin on ka Soome riik meile lahkelt appi tulemas ja pakub koolitust, et me ei peaks ise õppeprogrammidesse selliseid täiendusi tegema. Kas see teema on teie laual ja kas sellega tegeldakse?

14:58 Sotsiaalkaitseminister Margus Tsahkna
Aitäh, hea küsija! Mul on hea meel, et te selle küsimuse esitasite. Kuu aega tagasi teie kui endine minister ja mina kui uus minister istusime minu kabinetis laua taga ja te andsite selle teatepulga üle. Selle teemaga tegeldakse majas edasi. Teema on oluline ja väga spetsiifiline, aga kõigile nendele inimestele, kes seda teenust vajavad, väga tähtis. Nii et see töö käib.

14:58 Esimees Eiki Nestor
Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

---

9. 13:51 Töövõimereform

14:58 Esimees Eiki Nestor
Ka järgmine küsimus on sotsiaalkaitseminister Margus Tsahknale. Marika Tuus-Laul, palun!

14:58 Marika Tuus-Laul
Suur tänu! Austatud härra minister! Minul on samuti küsimus töövõimereformi koha. Ma mäletan – ja ka teie ilmselt mäletate –, et me rääkisime, et oleks pidanud palju jõulisemalt alustama hoopis sotsiaalhoolekande- ja tugiteenustest ning just nimelt omavalitsustele selleks eraldatavast rahast. Me teame, et see raha, mis nüüd on antud, 50 miljonit eurot, on tegelikult tilk merre, silmas pidades kõiki vajadusi, küll koduhooldust, omastehooldust, tugiisikuid ja isiklikke abistajaid, sõidutoetust jne. Kuidas selle teemaga on edasi liigutud? Kas raha on juurde saadud? Kuidas on kaasatud tugigruppe teenuste ühtsete standardite väljatöötamisse? See on põhiküsimus. Kust selleks raha juurde saab ja kui palju täpselt?

14:58 Sotsiaalkaitseminister Margus Tsahkna
Aitäh, hea küsija! Töövõimereformi rakendamise edasilükkamine poole aasta võrra andis meile võimaluse alustada töövõimereformi teenuste poole pealt. Järgmise aasta 1. juulist rakendub ka see osa, et hakatakse hindama erivajadusega inimesi, just nimelt neid, kes selle süsteemiga liituvad. Väga tähtis on just nimelt see, kuidas aidata omavalitsustel tagada vajalikke teenuseid, et vähendada omastehooldajate hoolduskoormust. Sellekohase määruse olen ka alla kirjutanud, kodude kohandamist käsitleva määruse, et kodudes arvestataks puudega inimeste vajadusi. Sellesse töösse kaasas nii eelmine valitsus kui on kaasatud ka praegu puudega inimeste esindusorganisatsioone. Mis puudutab hoolekandeteenuste standardeid, siis need me vaatame üle. Kuigi nendega on aastaid tegeldud, peame eelkõige koostöös omavalitsustega ja erivajadusega inimeste organisatsioonidega vaatama, millised on need konkreetsed miinimumstandardid, mida iga omavalitsus tulevikus peaks tagama, kui tema piirkonnas selline inimene elab. See töö on ees, aga ma loodan, et Riigikogu jõuab veel selle aasta sügisel siin saalis seda arutada.

14:58 Esimees Eiki Nestor
Marika Tuus-Laul, palun!

14:58 Marika Tuus-Laul
Aitäh! Ma küll kuulsin hiljuti, et selle tööga alustati juba eelmises valitsuses, aga nüüd ma kuulsin, et see töö seisab alles ees. Kuid ma küsin ikkagi raha, selle 50 miljoni euro kohta. Kui me selle ära jaotame, siin on näiteks koduhoolduseks 7 miljonit, invatranspordiks 12 miljonit, eakate või puudega inimeste päevahoiuks 2,4 miljonit ning tugiisikute või isiklike abistajate jaoks 9 miljonit eurot. Aga ikkagi ei tule seda raha kokku nii palju kui vaja. Me teame, et neid teenuseid pakutakse omavalitsustes väga-väga erinevalt. Mõnes on vaid paar teenust, mõnes on rohkem. Tallinnas, suures kohas, on neid hoopis rohkem. Kuidas te plaanite seda ühtlustada ja kas selleks ühtlustamiseks raha leidub? Välja võib mõelda kõiki häid asju, aga kuidas raha planeeritakse? Kust te seda juurde võtate?

14:58 Sotsiaalkaitseminister Margus Tsahkna
Aitäh! Ma sain teie küsimusest aru, et teie arvates on positiivne, kui me suudame rahastada neid teenuseid, mida omavalitsused ja ka mittetulundussektori organisatsioonid osutavad. See raha on mõeldud just nimelt nende konkreetsete teenuste jaoks, mida omavalitsused peaksid osutama erivajadusega inimestele ja ka omastehooldajatele. Seda raha on praegu piisavalt, et nende teenuste pakkumist alustada. Tähtis on see, kuidas muuta rahastamist jätkusuutlikuks. See on teie küsimuse mõte. Siin tuleb kõne alla ka palju laiem teema, mis seostub haldusreformiga. Kui me hakkame ette valmistama haldusreformi, siis on ülimalt tähtis üle vaadata konkreetsed kohustused, mida omavalitsused peaksid täitma. Eriti tähtis on üle vaadata rahastamine, et omavalitsustel oleksid olemas vahendid teenuste osutamiseks. Mina võtan Euroopa vahendite kasutamist kui võimalust hakata pakkuma teenuseid ja teha muudatusi, et teenuste osutamine omavalitsustes oleks jätkusuutlik ka tulevikus.

14:58 Esimees Eiki Nestor
Helmen Kütt, palun!

14:58 Helmen Kütt

Tänan! Lugupeetud minister! Üks teema, mis on väga oluline ja mis Euroopa Liidu raha ei puuduta, on sügava puudega laste vanematele õiglasema toetuse maksmine, mis on ka koalitsioonilepingu üks punktidest. Praegu hooldavad emad oma sügava ja raske puudega lapsi kas 25, 50 või 80 euro eest. Omavalitsus määrab selle summa, aga makse makstakse alampalga järgi. Kuidas on selle asjaga edasi tegeldud? Millal on lootust, et see tuleb arutlusele? Sügava puudega laste vanematele on praegu olemas nn lapsehoiuraha, mida omavalitsus saab taotleda. See tuleb, tõsi, Euroopa Liidu vahenditest, aga see on kompleksne toetus. Kuid kuidas on selle rahaga, mis on riigieelarvest planeeritud ja ka koalitsioonileppes kokku lepitud?

14:58 Sotsiaalkaitseminister Margus Tsahkna
Aitäh! Riik saab teha seda, mida me ka teeme, et aitab teenustega ja riigi poolt võimaluste pakkumisega olukorda leevendada. Mis puudutab eelarveküsimusi, siis ministeeriumid hakkavad praegu oma esialgseid kavasid Rahandusministeeriumiga kokku leppima. Tõepoolest, koalitsioonilepingus on see teema kirjas ja me liigume selle kava alusel, mis on seal ette pandud. Täpsem informatsioon, mis seis on, tuleb juba lähiajal. See on meie taotlustes sees.

14:58 Esimees Eiki Nestor
Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

---

10. 13:58 Immigratsiooniga seotud kohustused omavalitsustes

14:58 Esimees Eiki Nestor
Järgmine küsimus on kaitseministrile peaministri ülesannetes Sven Mikserile. Raivo Põldaru, palun!

14:58 Raivo Põldaru
Aitäh, härra esimees! Lugupeetud minister! Teadaolevalt tahtis valitsus juba kuid tagasi teada, millised on omavalitsustes pagulaste paigutamise võimalused. Nüüd me räägime sellest, et toimuvad läbirääkimised, kuhu neid inimesi paigutada. Teadaolevalt omavalitsustes vaba elamispinda, mis sobiks, kohe ei ole ja tuleb teatud kulutusi teha. Kuidas nende kulutuste tasumisega on? Mis saab siis, kui neid võimalusi polegi, võib-olla ei olegi pagulasi kuhugi paigutada ega võimalust üldse kedagi vastu võtta?

14:58 Kaitseminister Sven Mikser
Aitäh! Kindlasti seisavad meil ees päris pikad debatid pagulaste võimaliku vastuvõtmise üle. On selge, et kui Eesti võtab vastu pagulasi, siis peame tagama neile ka nõuetekohased tingimused. Eksisteerivad teatud erinevused riigi ja kohalike omavalitsuste kohustustes inimeste ümberasustamise ja ümberpaigutamise puhul. Kui me räägime inimestest, kellele on antud rahvusvaheline kaitse ja kes elavad Eestis elamisloa alusel, siis nende puhul ei erine riigi ja omavalitsuste kohustused nendest, mis neil on kõigi ülejäänud Eesti inimeste vastu. Kui me räägime inimestest, kes on Eestisse sattunud ja kellel ei ole rahvusvahelist kaitset ehk pagulase staatust, näiteks nad alles taotlevad rahvusvahelist kaitset, siis mõistagi on sellega seonduvad kohustused riigi kanda, ka kulutused eelarve mõttes. Aga loomulikult, rääkides pagulastest, kes potentsiaalselt asuvad elama Eesti omavalitsustesse, on riigi ja omavalitsuste konsultatsioonid ja igakülgne koostöö vältimatult vajalikud, et kõikvõimalikke probleeme ennetada.

14:58 Esimees Eiki Nestor
Nii, lugu on nüüd selline, et infotunni aeg sai otsa. Aitäh ministritele!